

OBSAH

Výdavky rozpočtovej kapitoly MPRV SR.....	2
1. Organizácia trhu s agrárnymi komoditami – trhovoorientované výdavky.....	3
2. Priame platby	4
3. Rozvoj vidieka	8
4. Operačný program Rybné hospodárstvo	10
5. Štátna pomoc a národné podpory	11
6. Celková podpora do poľnohospodárstva a potravinárstva	13

VÝDAVKY ROZPOČTOVEJ KAPITOLY MPRV SR

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (MPRV SR) v rozsahu pôsobnosti vykonáva štátnu správu a štátny odborný dozor v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka, riadi, usmerňuje a kontroluje výkon štátnej správy uskutočňovanej v jeho pôsobnosti, určuje zásady a zodpovedá za tvorbu a realizáciu koncepcie štátnej agrárnej a lesníckej politiky. Tvorí v oblasti pôdohospodárstva a rozvoja vidieka jednotnú politiku v poľnohospodárstve a potravinárstve, lesnom hospodárstve, poľovníctve, rybárstve v oblasti hospodárskeho chovu rýb a plní špecifické prierezové a odvetvové funkcie. MPRV SR sa podieľa na súhrnnej stratégii dlhodobého vývoja spoločnosti a na tvorbe zahraničnej politiky, výživovej politiky, štátnej hospodárskej politiky ako aj politiky regionálneho a štrukturálneho rozvoja, rozvoja vidieka a environmentálnej politiky vo veciach týkajúcich sa pôdohospodárstva a rozvoja vidieka. V rámci svojej zriaďovateľskej pôsobnosti zabezpečuje potravinový dozor, kontrolu kvality poľnohospodárskych, potravinárskych a lesníckych výrobkov, odrôd rastlín, plemien zvierat a rastlinolekárskej a veterinárnej starostlivosti, vrátane veterinárnej ochrany územia štátu a kontroly pri vývoze a dovoze zvierat, produktov živočíšneho a rastlinného charakteru, veterinárnych liečiv, krmív a pesticídov, činnosť Národnej protinákazovej komisie, úlohu štátnej správy závlahových systémov, odvodňovacích systémov, poskytovanie podpôr v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka. Plní úlohu riadiacich orgánov, národných orgánov a platobnej jednotky operačných programov v pôsobnosti ministerstva, prostredníctvom ktorých sa poskytujú finančné prostriedky z fondov Európskej únie.

MPRV SR realizovalo v prospech slovenského poľnohospodárstva, rozvoja vidieka a potravinárstva podporu slovenských potravín, poukázalo na dvojakú kvalitu na celoeurópskej úrovni, kontrolovalo potraviny v reťazcoch a zabezpečilo vytvorenie Národného potravinového katalógu.

Celkové hospodárenie kapitoly MPRV SR v roku 2017 sa uskutočňovalo v rámci rozpracovaných programov prostredníctvom poskytovanej finančnej pomoci, t. j. priamych platieb, podpôr rozvoja vidieka, rybného hospodárstva, trhovoorientovaných výdavkov, štátnej pomoci, zaistením bezpečnosti potravín, rozvoja lesného hospodárstva, podpôr pre regionálny rozvoj.

V rámci rozpočtu v roku 2017 boli v kapitole MPRV SR aj medzirezortné podprogramy: Oficiálna rozvojová pomoc, Hospodárska mobilizácia, Príspevky SR do Medzinárodných organizácií, Protidrogová politika, SK PRES 2016 a Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu.

Finančné prostriedky z rozpočtu EÚ a prostriedky na spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu boli poskytované na základe nariadení upravujúcich financovanie opatrení a v súlade s ich určením pre konečných príjemcov. Štruktúra výdavkov rešpektovala princípy Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ.

1. Organizácia trhu s agrárnymi komoditami – trhovoorientované výdavky

Činnosti súvisiace s organizovaním trhu zabezpečuje PPA – Sekcia organizácie trhu. Spoločnú organizáciu trhu s poľnohospodárskymi výrobkami v roku 2017 upravovalo nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1308/2013 a niektoré ustanovenia nariadenia Rady (ES) č. 1234/2007. Trhovo orientované výdavky (TOV) sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF), ktorý je súčasťou všeobecného rozpočtu EÚ.

Niektoré z trhových opatrení sú spolufinancované zo štátneho rozpočtu (napr. Program „Školské mlieko“, „Národný program stabilizácie a rozvoja slovenského včelárstva“ a pomoc organizáciám výrobcov a skupinám výrobcov v rámci operačných programov).

Vo *vinársko-vinohradníckom sektore* bola v roku v roku 2017 vyplatená najvyššia podpora na opatrenia na reštrukturalizáciu vinohradov.

V *sektore ovocia a zeleniny* boli v roku 2017 vyplácané finančné prostriedky na operačné programy organizácií výrobcov. Súčasťou podporných mechanizmov v rámci Spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov EÚ je program „Školské ovocie a zelenina“, do ktorého sa zapojilo aj Slovensko. Cieľom tohto programu je zvýšiť konzumáciu ovocia a zeleniny u detí, pôsobiť na zmenu ich stravovacích návykov a predchádzať chorobám zo zvýšenej hmotnosti a obezity.

V roku 2017 bola vyplatená slovenským producentom finančná pomoc EÚ na stiahnutie z trhu na základe čl. 5 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2016/921 z 10. júna 2016, ktorým sa stanovujú ďalšie dočasné mimoriadne podporné opatrenia organizáciám výrobcov určitých druhov ovocia a zeleniny.

Do *sektora mlieka a mliečnych výrobkov* patrí program „Školské mlieko“, ktorý sa začal v SR uplatňovať od roku 2004 a realizuje sa aj v ďalších štátoch EÚ. Cieľom programu je zvýšiť spotrebu mlieka a mliečnych výrobkov a podporiť zdravú výživu detí. Finančné prostriedky na dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov žiakom v školských zariadeniach poskytuje EÚ a SR zo štátneho rozpočtu.

Národný program stabilizácie a rozvoja *včelárstva* je spolufinancovaný zo strany EÚ vo výške 50 % a rovnako 50 % zo strany štátneho rozpočtu. Ide o včelársky program, ktorý vypracúvajú členské štáty ako štúdiu o výrobnéj a obchodnej štruktúre v sektore včelárstva na svojom území a v rámci TOV bola aj v roku 2017 poskytnutá „Podpora včelárom“.

Čerpanie trhovo orientovaných výdavkov (TOV) reaguje na situáciu na trhu s agropotravinárskymi komoditami, závisí od počtu žiadostí podľa jednotlivých opatrení ako aj od realizácie týchto opatrení. Pri niektorých opatreniach (napr. program stabilizácie a rozvoja včelárstva, podpora na národný podporný program pre vinohrady, podpora propagácie poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, školské ovocie) sú zo strany EK na jednotlivé roky stanovené limity.

Prehľad čerpania trhovo orientovaných výdavkov (TOV), v mil. €

Tabuľka 1

TOV	2016	2017
Reštrukturalizácia vinogradov	1,67	3,47
Poistenie úrody	0,21	0,30
Investície do podnikov	0,70	0,58
Propagácia na trhoch tretích krajín	0,03	0,01
Mimoriadne podporné opatrenia - organizáciám výrobcov OZ - stiahnutie z trhu	0,36	0,35
Operačné programy v sektore OZ (EÚ)	0,96	1,05
Operačné programy v sektore OZ (SR)	0,99	0,66
Školské ovocie (EÚ)	2,76	2,55
Školské ovocie (SR)	0,57	0,49
Školské mlieko (EÚ)	0,68	0,65
Školské mlieko (SR)	1,47	1,39
Podpora včelárom (EÚ)	0,55	0,59
Podpora včelárom (SR)	0,55	0,59
Pomoc na zníženie výroby mlieka (EÚ)	0,00	0,54
Výnimočná pomoc na prispôsobenie - mlieko (EÚ)	0,00	1,03
Výnimočná pomoc na prispôsobenie - mlieko (SR)	0,00	1,03
Výnimočná pomoc na prispôsobenie - bravčové mäso (EÚ)	0,00	1,03
Výnimočná pomoc na prispôsobenie - bravčové mäso (SR)	0,00	1,03
SPOLU TOV	11,51	17,34
Pomoc na zníženie výroby mlieka (SR)	0,01	0,00

Prameň: MPRV SR, PPA

Vypracoval: NPPC - VÚEPP

Okrem toho boli v rámci TOV podporované aj intervencie vo forme verejného skladovania, ktoré sú realizované mimorozpočtovým režimom. Z mimorozpočtového účtu sa v roku 2017 vyplatilo 9 799,38 € za skladovanie sušeného odstredeného mlieka. Príjmom účtu bola refundácia DPH v objeme 1 509,03 €. Zostatok na tomto účte predstavoval objem 62 206 154,84 €.

Výdaje na TOV sa medziročne zvýšili o 33,6 %.

2. Priame platby

Priame platby tvoria podstatnú časť výdavkov EÚ do poľnohospodárstva a predstavujú priamu podporu príjmu poľnohospodárov podľa vopred stanovených podmienok oprávnenosti. Realizujú sa formou bežných transferov subjektom priamo hospodáriacim na pôde. Pravidlá poskytovania priamych platieb upravuje nariadenie EP a Rady (EÚ) č. 1307/2013 v platnom znení. Rozpočtové stropy pre rok 2017 boli stanovené vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) 2017/1272 zo 14. júla 2017.

System priamych platieb sa odvíja z princípu odviazania platieb od produkcie, pričom platby sú vyplácané na hektár výmery poľnohospodárskej plochy žiadateľa. Platby sú nárokovateľné, t. j. ak o ne poľnohospodár požiada a splní podmienky pre ich priznanie, platby musia byť poskytnuté. Zároveň sa umožňuje zaviesť viacero podporných režimov viazaných k aktuálnemu roku podania žiadosti a reálnej produkcii jednotiek žiadateľa.

V roku 2017 boli priame platby poskytované formou oddelených priamych platieb, viazaných priamych platieb a prechodných vnútroštátnych platieb.

Oddelené priame platby:

Jednotná platba na plochu (prechodný zjednodušený režim základnej platby) sa v zmysle § 7 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. poskytne žiadateľovi, ktorý spĺňa minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb podľa § 2. Priame platby sa poskytnú na základe žiadosti žiadateľovi, ak poľnohospodárska plocha plodiny vedená v evidencii dielov pôdnych blokov dosahuje výmeru najmenej 1 ha, pričom táto výmera môže predstavovať viacere súvislé časti dielov pôdnych blokov príslušného druhu poľnohospodárskej plochy s výmerou najmenej 0,3 ha obhospodarovanej jedným žiadateľom, je mu k dispozícii k 31. máju príslušného roka, má viditeľne označené a vymedzené hranice, ak nie je prirodzene ohraničená. Žiadateľ je zároveň povinný plniť ďalšie podmienky v zmysle platnej legislatívy, ktorými sú požiadavky na aktívneho poľnohospodára podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z., pravidiel križového plnenia podľa § 4 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. a výkon poľnohospodárskej činnosti, resp. udržiavanie poľnohospodárskej plochy v stave vhodnom na pastvu alebo pestovanie výkonom určitých minimálnych činností.

Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie sa v zmysle § 8 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. poskytne žiadateľovi, ktorý spĺňa minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb a zároveň je v závislosti od výmery a druhu poľnohospodárskej plochy povinný na všetkých svojich nahlásených hektároch, na ktoré možno poskytnúť podporu, dodržiavať postupy, ktoré prispievajú k zlepšeniu klimatických podmienok a sú prospešné pre životné prostredie. Postupy zahŕňajú: diverzifikáciu plodín (§ 9), zachovávanie existujúceho trvalého trávneho porastu (§ 10), existenciu oblasti ekologického záujmu (§ 11).

Platba pre mladých poľnohospodárov sa v zmysle § 12 nariadenia vlády SR č. 342/2014 Z. z. poskytne žiadateľovi, ktorý spĺňa minimálne požiadavky na poskytnutie priamych platieb, po prvý krát zakladá poľnohospodársky podnik ako vedúci predstaviteľ podniku, alebo už takýto podnik založil počas piatich rokov predchádzajúcich prvému podaniu žiadosti o platbu SAPS, nemá v roku prvého podania žiadosti o platbu SAPS viac ako 40 rokov veku, spĺňa kritérium stredoškolského alebo vysokoškolského vzdelania s poľnohospodárskym, potravinárskym alebo veterinárnym zameraním alebo spĺňa kritérium 18 mesiacov praxe v poľnohospodárskej prvovýrobe a súčasne má absolvovaný akreditovaný vzdelávací kurz alebo obdobný kurz v inom členskom štáte EÚ zameraný na poľnohospodárske podnikanie. Platba sa poskytne maximálne na obdobie prvých piatich rokov od založenia podniku, pričom toto obdobie sa skráti o počet rokov, ktoré uplynuli medzi založením podniku a prvým podaním žiadosti o platbu. V prípade, že žiadateľ je

právnická osoba (PO), mladý poľnohospodár má v prvom roku podania žiadosti o túto platbu nad touto PO účinnú a dlhodobú kontrolu z hľadiska rozhodnutí týkajúcich sa riadenia, zisku a finančných rizík. Účinnú kontrolu má v prípade, ak je oprávnený konať za PO sám alebo spoločne s ďalšími osobami v závislosti od právnej formy PO, a zároveň má sám alebo spoločne s ďalšími mladými poľnohospodármi, oprávnenými konať za PO, právo najmenej na 50 % ziskov spoločnosti. Dlhodobou kontrolou sa rozumie, ak spĺňa podmienky počas kalendárneho roka. Ak sa na PO kapitálovo alebo riadením podieľa viacero FO (fyzická osoba) vrátane jednej alebo viacerých osôb, ktoré nie sú mladými poľnohospodármi, mladý poľnohospodár musí mať účinnú a dlhodobú kontrolu sám alebo spolu s ďalšími osobami. Platba pre mladých poľnohospodárov sa poskytne najviac na prvých 28 ha, na ktoré možno poskytnúť podporu.

Viazané priame platby:

- *Platba na pestovanie cukrovej repy*
- *Platba na pestovanie chmeľu*
- *Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou*
- *Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou*
- *Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny s vysokou prácnosťou*
- *Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny s veľmi vysokou prácnosťou*
- *Platba na pestovanie rajčiakov*
- *Platba na chov bahníc, jariet a kôz*
- *Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku*
- *Platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka*

Poskytovanie uvedených platieb upravuje nariadenie vlády SR č. 36/2015 Z. z., ktorým sa ustanovujú pravidlá poskytovania podpory v poľnohospodárstve v súvislosti so schémami viazaných priamych platieb v znení neskorších predpisov.

Prechodné vnútroštátne platby

Poskytovanie uvedených platieb upravuje nariadenie vlády SR č. 152/2013 Z. z. o podmienkach poskytovania podpory v poľnohospodárstve formou prechodných vnútroštátnych platieb v znení neskorších predpisov.

Doplnková vnútroštátna platba na dobytčie jednotky sa v zmysle § 4 nariadenia vlády SR č. 152/2013 poskytne na:

- a) teľatá do šesť mesiacov na základe stavu zvierat k 31. marcu 2007. Stav zvierat (odviazaná časť) sa určuje na základe výpisu z CEHZ,
- b) hovädzí dobytok od 6 do 24 mesiacov na základe stavu zvierat k 31. marcu 2007. Stav zvierat (odviazaná časť) sa určuje na základe výpisu z CEHZ,
- c) býky, voly a jalovice nad 24 mesiacov na základe stavu zvierat k 31. marcu 2007. Stav zvierat (odviazaná časť) sa určuje na základe výpisu z CEHZ,
- d) dojčiacie kravy (najmenej raz otelené ku dňu predloženia žiadosti, ktorých mlieko slúži len ako krmivo na výživu teliat) nad 24 mesiacov na základe stavu zvierat k dátumu podania žiadosti príslušného kalendárneho roka. Stav zvierat (viazaná časť) sa určuje na základe zoznamu zvierat, ktorý zostaví žiadateľ,

e) ovce a kozy nad 12 mesiacov (samičieho pohlavia) na základe stavu zvierat k 31. marcu 2007. Stav zvierat (odviazaná časť) sa určuje na základe výpisu z CEHZ. V prípade, ak sú vo výpise aj barany, žiadateľ vyškrtne zo zoznamu tieto zvieratá a žiadosť si predloží na upravený (nižší) počet zvierat, dátumu podania žiadosti príslušného kalendárneho roka. Stav zvierat (viazaná časť) sa určuje na základe zoznamu zvierat, ktorý zostaví žiadateľ,

f) individuálne referenčné množstvo mlieka (individuálna kvóta) k 31. marcu 2007. Stav sa určí na základe rozhodnutia Pôdohospodárskej platobnej agentúry o pridelení individuálnej kvóty.

Doplnková vnútroštátna platba na plochu je definovaná v zmysle § 2 nariadenia vlády SR č. 152/2013 Z. z., **doplnková vnútroštátna platba na chmeľ** v zmysle § 3 nariadenia vlády SR č. 152/2013 Z. z.

V roku 2017 neboli poskytnuté platby na plochu a platby na chmeľ.

Sadzby pre priame platby roku 2016 a 2017, v €

Tabuľka 2

Oddelené priame platby	Merná jednotka	2016	2017
Prechodný zjednodušený režim základnej platby	ha	134,04	135,45
Platba na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie	ha	71,17	71,7
Platba pre mladých poľnohospodárov	ha	60,41	60,41
V zmysle § 15 ods. 2 nar. vlády č. 342/2014, koeficient úhrady fin. disciplíny(r.2016) je 1,358046%. V zmysle § 15 ods. 2 nar. vlády č. 342/2014, koeficient úhrady fin. disciplíny (r.2017) je 1,323995%			
Viazané priame platby			
Platba na pestovanie cukrovej repy	ha	374,11	362,36
Platba na pestovanie chmeľu	ha	406,99	410,13
Platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou	ha	155,32	134,26
Platba na pestovanie vybraných druhov OZ s veľmi vysokou prác.	ha	244,75	255,00
Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny s vysokou prácnosťou	ha	45,87	47,87
Platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny s veľmi vysokou prácnosťou	ha	70,48	113,81
Platba na pestovanie rajčiakov	ha	555,71	508,22
Platba na chov bahníc, jariet a kôz	ks	17,01	17,33
Platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytká	DJ	223,03	216,08
Platba na kravy chované v systéme trhovou produkciou mlieka	ks	274,6	278,59
V zmysle § 16 nariadenia vlády č. 36/2015, koeficient úhrady fin. disciplíny (r.2015) je 1,280254 %. V zmysle § 15 ods. 2 nar. vlády č. 342/2014, koeficient úhrady fin. disciplíny (r.2016) je 1,358046%			
Prechodné vnútroštátne platby			
Doplnková vnútroštátna platba na plochu	ha	0	0
Doplnková vnútroštátna platba na chmeľ	ha	0	0

Doplňková vnútroštátna platba na dobytie jednotky:			
podľa § 4 ods. 2 písm. a), b), c) a f):	DJ	0	0
podľa § 4 ods. 2 písm. d):	DJ	98,00	91,00
podľa § 4 ods. 2 písm. e):	DJ	63,70	59,15

Prameň: MPRV SR, Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Vyplatené priame platby v roku 2017 v mil. €

Tabuľka 3

Tituly	2016	2017
Prechodné vnútroštátne platby, z toho:		
doplňková vnútroštátna platba na dobytie jednotky (PP zo ŠR)	5,57	5,17
Prechodný zjednodušený režim základnej platby	217,17	222,92
Platby na poľnohospodárske postupy prospešné pre klímu a životné prostredie (greening)	116,73	119,50
Platba pre mladých poľnohospodárov	0,26	0,45
Viazané priame platby, z toho:		
platba na pestovanie cukrovej repy	7,83	6,71
platba na pestovanie chmeľu	0,04	0,04
platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s vysokou prácnosťou	0,17	0,17
platba na pestovanie vybraných druhov ovocia s veľmi vysokou prácnosťou	0,43	0,40
platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny s vysokou prácnosťou	0,07	0,08
platba na pestovanie vybraných druhov zeleniny s veľmi vysokou prácnosťou	0,37	0,44
platba na pestovanie rajčiakov	0,23	0,04
platba na chov bahníc, jariet a kôz	6,01	5,30
platba na výkrm vybraných kategórií hovädzieho dobytku	9,06	8,90
platba na kravy chované v systéme s trhovou produkciou mlieka	39,01	35,31
Refundácia finančnej disciplíny RFD	4,96	5,06
Osobitná platba na cukor + ostatné PP	0,01	0,03
Priame platby spolu	408,01	410,52

Prameň: PPA, MPRV SR
Vypracoval: NPPC – VÚEPP

3. Rozvoj vidieka

Jednotný právny rámec pre financovanie SPP v období finančnej perspektívy rokov 2014-2020 ustanovuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 zo 17. decembra 2013 o financovaní, riadení a monitorovaní SPP a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (ES) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008.

Financovanie výdavkov v oblasti rozvoja vidieka, ako II. piliera SPP, sa realizuje prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV). V zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 je EPFRV jedným z európskych štrukturálnych a investičných fondov, ktorých podpora má dopĺňať národné

intervencie v súvislosti so stratégiou EÚ na zabezpečenie inteligentného, udržateľného a inkluzívneho rastu – stratégie „Európa 2020“. Národným dokumentom, ktorý stanovuje stratégiu a priority SR pre využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, je Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020 schválená EK 20. 6. 2014. EPFRV je súčasťou všeobecného rozpočtu EÚ.

Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 (PRV SR 2014 – 2020) je určený pre celé územie Slovenska (NUTS I). Program bol schválený Európskou komisiou Vykonávacím rozhodnutím C (2015) 831 dňa 13. 2. 2015. PRV SR 2014 – 2020 je dokumentom, na základe ktorého sa poskytuje pomoc v rámci 16 opatrení (vrátane opatrenia „Technická pomoc“) prospejajúcimi k šiestim prioritám rozvoja vidieka.

Vykonávacím rozhodnutím Komisie č. C(2016) 526 zo dňa 27. januára 2016 bolo zmenené vykonávacie rozhodnutie č. C(2015) 831. Na základe uvedenej zmeny (modifikácie PRV SR 2014-2020) boli verejné príspevky na implementáciu programu rozvoja vidieka navýšené z 2 079 595 129 € na úroveň 2 099 199 696 € a maximálny príspevok z EPFRV z 1 545 272 844 € na úroveň 1 559 691 844 €.

V súlade s cieľmi politiky SPP boli v oblasti politiky rozvoja vidieka na obdobie rokov 2014 – 2020 definované tieto dlhodobé strategické ciele:

- podporovať konkurencieschopnosť poľnohospodárstva,
- zabezpečovať udržateľné hospodárenie s prírodnými zdrojmi a opatrenia v oblasti klímy,
- dosiahnuť vyvážený územný rozvoj vidieckych hospodárstiev a komunít vrátane vytvárania a udržiavania pracovných miest.

Reforma z roku 2013 zachováva mnohé z hlavných charakteristík politiky rozvoja vidieka z predchádzajúceho programovacieho obdobia (2007 – 2013),

- zlepšiť strategický prístup k tvorbe programov rozvoja vidieka,
- posilniť obsah opatrení v oblasti rozvoja vidieka
- zjednodušiť pravidlá, resp. ak je to možné, znížiť súvisiacu administratívnu záťaž
- užšie prepojiť politiku rozvoja vidieka s inými európskymi štrukturálnymi a investičnými fondmi

Opatrenie	Verejné výdavky spolu	z toho: EPFRV	z toho: ŠR
Prenos znalostí a informačné akcie	0,00	0,00	0,00
Poradenské služby	0,00	0,00	0,00
Investície do hmotného majetku	65,63	49,18	16,45
Obnova potenciálu poľnohosp. výroby - prevencia	0,00		0,00
Rozvoj poľnosp. podnikov a podnikateľskej činnosti	6,23	4,67	1,56
Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach	0,00	0,00	0,00
Investície do rozvoja lesných oblastí a zlepšenia životaschopnosti lesov	30,61	21,72	8,89
Agroenvironmentálno-klimatické opatrenie	18,50	13,76	4,74
Ekologické poľnohospodárstvo	17,40	12,84	4,56
Platby v rámci NATURA 2000 a smernici o vode	1,00	0,74	0,26
Platby pre oblasti s prírod. a lebo inými osob. obmedzeniami	61,55	45,89	15,66
Dobré životné podmienky zvierat	22,88	16,56	6,32
Lesnícko-environmentálne platby	1,05	0,79	0,26
Spolupráca	0,00	0,00	0,00
LEADER	0,65	0,48	0,17
Technická pomoc	7,54	5,66	1,88
PRV SR 2014-2020 - rok 2017 spolu	233,04	172,30	60,74

Prameň: MPRV SR, PPA, *761 024 € - prostriedky rozpočtovej kapitoly MPRV SR
 Vypracoval: NPPC - VÚEPP

4. Operačný program Rybné hospodárstvo

OP RH 2014 – 2020 je vypracovaný v súlade s prílohou I vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) č. 771/2014 zo 14. júla 2014 ustanovujúceho príslušné pravidlá podľa nariadenia EP a Rady (EÚ) č. 508/2014 o ENRF (Európsky námorný a rybársky fond). Bol schválený uznesením vlády Slovenskej republiky č. 481/2014 z 24. 9. 2014, je programovým dokumentom MPRV SR, ktorý je základným rámcom pre poskytovanie podpory spolufinancovanej z Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF) v programovom období 2014 - 2020 a z prostriedkov štátneho rozpočtu. OP RH SR pokrýva celé územie Slovenskej republiky. Svojím zameraním nadväzuje na podporu realizovaných v programovom období 2007 - 2013, najmä v oblasti investícií do akvakultúry a spracovania produktov rybolovu a akvakultúry. Podpora doplnkových činností cez diverzifikáciu príjmov pochádzajúcich z akvakultúry a opatrení zameraných na plnenie pravidiel Spoločnej rybárskej politiky EÚ v oblasti zberu údajov a vykonávania kontrolných činností, vrátane presadzovania, je v programovom období 2014 - 2020 novinkou. Na dosiahnutie stanovených cieľov operačného programu boli navrhnuté nasledujúce opatrenia:

- *Produktívne investície do akvakultúry,*
- *Zber údajov,*
- *Kontrola a presadzovanie,*
- *Marketingové opatrenia,*

- *Spracovanie produktov rybolovu a akvakultúry*
- *Technická pomoc.*

Celkový objem verejných výdavkov na sedemročné programové obdobie predstavuje 20 832 779 € (z toho ENRF: 15 785 000 €, štátny rozpočet: 5 047 779 €). Finančné prostriedky z operačného programu by mali prispieť najmä k zvýšeniu konkurencieschopnosti a domácej produkcie akvakultúry, vrátane spracovania, k zvýšeniu kvality a pridanej hodnoty produktov, zefektívneniu a racionalizácii výrobných procesov, zvýšeniu, resp. udržaniu zamestnanosti v sektore, zvýšeniu efektívnosti využívania zdrojov, a to so zreteľom na ochranu životného prostredia, ďalej k zlepšeniu zberu údajov za sektor akvakultúry a spracovania a ich vypovedacej schopnosti, vrátane vykonávania systému Únie na kontrolu, inšpekcie a presadzovanie v súlade so Spoločnou rybárskou politikou EÚ.

V rámci záväzných ukazovateľov schváleného rozpočtu výdavkov na prostriedky na spoločné programy SR a EÚ a na spolufinancovanie zo ŠR SR nebol na rok 2017 schválený rozpočet na OP RH SR 2014 – 2020 a v priebehu roka neboli v rámci rozpočtu čerpané žiadne finančné prostriedky z ENFR. Nevyčerpaný rozpočet bol v súlade s § zákona č. 523/2004 Z. z. presunutý do roku 2018. V roku 2016 na OP RH SR 2014 – 2020 takisto neboli čerpané žiadne finančné prostriedky.

5. Štátna pomoc a národné podpory

Podpora ako štátna pomoc a minimálna pomoc podľa výnosu MPRV SR z 10. decembra 2014 č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve, sa môže poskytnúť na: činnosti v poľnohospodárskej prvovýrobe, činnosti v spracovaní poľnohospodárskych výrobkov a výrobe potravinárskych výrobkov, činnosti v marketingu poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov, investície na ochranu kultúrneho a prírodného dedičstva nachádzajúce sa v pôdohospodárskych podnikoch, nápravu škôd spôsobených nepriaznivými poveternostnými udalosťami a živelnou pohromou podľa osobitného predpisu v sektore pôdohospodárstva, výskum a vývoj v poľnohospodárstve a lesnom hospodárstve, činnosti v lesnom hospodárstve, činnosti zamerané na rozvoj vidieka, zamestnávanie znevýhodnených zamestnancov a značne znevýhodnených zamestnancov, činnosti v hospodárskom chove rýb.

Štátna pomoc a národné podpory sa poskytli v rokoch 2016 a 2017 v zmysle legislatívy:

- zákona č. 358/2015 Z. z. o úprave niektorých vzťahov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o štátnej pomoci),
- zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 543/2007 Z. z. o pôsobnosti orgánov štátnej správy pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov,
- zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov,

- zákona č. 194/1998 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat, v znení neskorších predpisov
- zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov,
- zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov,
- výnos Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky z 10. decembra 2014 č. 660/2014-100 o poskytovaní podpory v poľnohospodárstve, potravinárstve, lesnom hospodárstve a rybnom hospodárstve

Národné podpory boli legislatívne zabezpečené výnosom MPRV SR č. 536/2011-100 o podrobnostiach pri poskytovaní podpory v pôdohospodárstve a pri rozvoji vidieka v znení neskorších predpisov.

Dotácie na štátnu a minimálnu pomoc v rámci kapitoly MPRV SR,

v €

Tabuľka 5

Štátna pomoc - Tituly	2016	2017
Dotácia na zabezpečenie účasti prvovýrobcov na výstavách	65 000	93 000
Dotácia na založenie a vedenie plemennej knihy a plemennej evidencie	379 999	449 951
Dotácia na kontrolu úžitkovosti, testovanie a odhad plemennej hodnoty zvierat	900 616	1 299 969
Dotácia na opeľovacu činnosť včiel (pre podnikateľské subjekty)	1 556	133
účasť spracovateľa na výstave (pomoc de minimis)	0	270 462
podpora na prijímanie znevýhodnených pracovníkov vo forme mzdových dotácií	0	63 326
podpora v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov	0	2 069 946
Schéma minimálnej štátnej pomoci na účasť spracovateľa na výstave v znení Dodatku č. 1	39 000	0
Štátna a minimálna pomoc spolu	1 386 169	4 246 788

Prameň: MPRV SR

Vypracoval: NPPC – VÚEPP

Národné podpory a podpory na všeobecne prospešné aktivity, v €

Tabuľka 6

Výnos MPRV SR č. 536/2011-100	2016	2017
Dotácia na chránený chov plemenných koní Národný žrebčín Topoľčianky š. p.	1 226 802	1 404 860
Lesopoľnohospodársky majetok Ulíč, š.p.		57 000
Dotácia na činnosť dostihovej autority - Závodisko Bratislava	899 825	1 142 726
Dotácia na správu, zachovanie prevádzkyschopného stavu hydromelioračného majetku vo vlastníctve štátu a likvidáciu nefunkčných častí majetku - Hydromeliorácie	366 010	1 282 023
Národné podpory - dotácie nefinančným subjektom spolu	2 492 637	3 886 609
Mimorozpočtový zdroj dotácií na chránený chov plemenných koní Národný žrebčín Topoľčianky	142 875*	
Opeľovacia činnosť včiel (združenie Slovenská včela)	497 930**	438 906

OZ Slovenskí včelári		59 050
Organizovanie výstav, súťaží a účasť na medzinárodných podujatiach (obč. združ.)	24 473	27 000
Únia regionálnych združení neštátnych lesov		20 000
Gemerské regionálne združenie vlastníkov neštátnych lesov		5 000
Združenie vlastníkov spoločenských a súkromných lesov Banskobystrického kraja		5 000
Zabezpečenie úloh pre potreby rezortu (SPPK, SLK, SPK, AKS, SCS)	153 948	542 000
Združenie mladých farmárov (ASYF)	6 000	4 000
Kompenzácia strát na zvieratách v dôsledku nariadených veterinárnych opatrení pre chovateľov - nepodnikateľov	50 000	94 874
Národné podpory celkom - bežné transfery	3 213 515	5 082 439

*suma z mimorozpočtového zdroja nie je zahrnutá v celkovom súčte v tabuľke

**z tohto titulu bolo vrátených 680 €

Prameň: MPRV SR

Vypracoval: NPPC - VÚEPP

Na štátnu pomoc a národné podpory bolo v roku 2017 vynaložených 9,3 mil. €, v roku 2016 4,6 mil. €.

6. Celková podpora do poľnohospodárstva a potravinárstva

Všeobecné služby

Všeobecné služby pre poľnohospodárov boli vykonávané prevažne špecializovanými inštitúciami v rámci rezortu pôdohospodárstva. Patrí sem:

- *Výskum a vývoj*: výskumné ústavy rezortu, národné opatrenia (zachovanie a starostlivosť o genofond zvierat, výskum a vývoj na zachovanie a starostlivosť o genofond rastlín, výskum a vývoj na zachovanie a rozširovanie genetického základu pestovaných rastlín),
- *Poľnohospodárske poradenstvo a vzdelávanie*: zmluva s Agroinštitútom, štátny podnik, príspevok pre Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (IVVL) a Agentúru pre rozvoj vidieka (ARVI) na zabezpečenie vzdelávacích aktivít,
- *Služby špecializovanej štátnej správy*: Plemenárske služby SR, štátny podnik (výdavky na registre CEHZ), Rozpočtové organizácie: Štátna veterinárna a potravinová správa SR, Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky,
- *Infraštruktúra*: pozemkové úpravy z rozpočtovej kapitoly MPRV SR (mimo opatrení PRV SR),
- *Marketing a propagácia*: Propagácia rezortu, marketingové aktivity poľnohospodárskych výrobkov a potravín, vrátane Značky kvality SK,
- *Ostatné služby*: inštitucionálne výdavky úradu MPRV SR, PPA, informatizácia rezortu, rezortná štatistika, zahraničná spolupráca rezortu, transfer pre Múzeum vo Sv. Antone.

Štruktúra podpôr na všeobecné služby
v mil. €

Tabuľka 7

Tituly	2016	2017
Výskum a vývoj	3,6	4,9
Vzdelávanie	0,3	0,6
Služby organizácií štátnej správy	77,8	53,3
Infraštruktúra	2,3	1,5
Marketing a propagácia	0,5	0,5
Ostatné služby	21,6	38,5
Všeobecné služby spolu	106,1	99,3
Podpory na občianske združenia, nezisk. org. a štátne podniky	3,2*	5,1*
Spolu	109,3	104,4
- z rozpočtovej kapitoly MPRV SR	107,8	105,9
- z ostatných zdrojov	1,5	1,5

Prameň: MPRV SR, *dotácie - národné podpory, zahrnuté v časti o štátnej pomoci a národných podporách

Vypracoval: NPPC - VÚEPP

Najväčší podiel na všeobecných službách v rokoch 2016 a 2017 mali služby ústavov špecializovanej štátnej správy, ktorých činnosť sa zameriavala predovšetkým na kontrolu dodržiavania fytoosanitárnych, zooveterinárnych a hygienických predpisov, s cieľom zachovania zdravotnej nezávadnosti potravín.

Celkové výdavky do poľnohospodárstva rokoch 2015 a 2016 v mil. €

Tabuľka 8

Tituly	2016			2017		
	EÚ	SR	Spolu	EÚ	SR	Spolu
Trhovo orientované výdavky	7,90	3,60	11,50	12,14	5,20	17,34
Priame platby*	399,20	8,80	408,00	405,35	5,18	410,52
Program rozvoja vidieka SR 2007 - 2013	0,02	0,00	0,02	0,00	0,00	0,00
Program rozvoja vidieka SR 2014 - 2020	121,10	41,30	162,40	172,29	60,75	233,04
OP RH SR 2007 - 2013	0,30	0,10	0,40	0,00	0,00	0,00
Štátna pomoc a národné podpory	0,00	4,60	4,60	0,00	9,33	9,33
Všeobecné služby	0,00	107,80	107,80	0,00	105,9	105,9
Spolu	528,50	166,20	694,70	589,78	186,36	776,13

Prameň: MPRV SR

* priame platby sú podrobne rozpisané v tabuľke č. 3

Vypracoval: NPPC - VÚEPP

Celkové výdavky do poľnohospodárstva v roku 2017 predstavovali 776,13mil. € a medziročne sa zvýšili o 11,7%. Najväčší podiel na celkových výdavkoch (52,9 %) tvorili výdavky na priame platby. Druhou skupinou podpôr, ktorá sa podieľala 30,0 % na celkových výdavkoch, boli prostriedky z Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020. Zostávajúcich 17,1 % tvorili výdavky na všeobecné služby, TOV, OPRH, štátnu pomoc a národné opatrenia.

Celkové podpory v rokoch 2012 – 2017, v mil. €

Tabuľka 9

Ukazovateľ	Ø2012-2016	2016	2017	Index 2017/16	Index 2017/ Ø2012-2016
Celkové podpory	764,3	694,7	776,1	111,7	101,5

Prameň: MPRV SR, PPA

Vypracoval: NPPC - VÚEPP